

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37. 621/2012/9. szám

A Kúria a dr. Kiss M. Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek a jogi ügyintéző által képviselt Megyei Kormányhivatal alperes ellen üzemeltetési bányaszolgalmi jog alapítása tárgyában hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perben, mely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a dr. Jarovinszkij Igor ügyvéd által képviselt beavatkozó, a Miskolci Törvényszék 2012. április 17-én kelt 24.K.22.386/2011/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Miskolci Törvényszék 24.K.22.386/2011/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesi beavatkozónak 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2011. július 20-án üzemeltetési bányaszolgalmi jog alapítását kérte a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 38.§ (5) bekezdésére hivatkozással a kérelemben feltüntetett ingatlanokra. Az ingatlanok külterületi, belterületi, illetve zártkerti ingatlanok és az alperesi beavatkozó tulajdonában állnak. Az ingatlanok egy részére a felperes arra tekintettel kérte a bányaszolgalmi jog alapítását, hogy azok fölött távolsági szalagpályát üzemeltet, illetve a és hrsz-ú ingatlanokra - amelyek a Miskolc (Nagykőmázsa) III.-mészkőbánya elnevezésű bányatelek részét képezik -, arra tekintettel kérte a bányaszolgalmi jog alapítását, hogy ezeken az ingatlanokon levő különböző eszközök, épületek, közművek rendeltetésszerű üzemeltetése, üzemben tartása érdekében szükséges a bányaszolgalmi jog alapítása.

Az elsőfokú hatóság, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal megkereséseire a Bányakapitányság és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége által adott nyilatkozatok alapján megállapította, hogy a távolsági szalagpálya nem minősül bányászati létesítménynek, nem tartozik a Bt. hatálya alá, mert bár a bányaüzemi területről indul, a bányaüzem területén kívül levő és nem a bányaüzemi létesítményhez, hanem közvetlenül a cementgyárhoz, azaz a végfeldolgozóhoz szállít. A Bt. 1.§ (1) bekezdés 1) pontja értelmében a Bt. hatálya alá csak a bányászati tevékenységek gyakorlásához szükséges létesítmények, berendezések tartoznak és a Bt. 1.§ (6) bekezdése is csak a Bt. hatálya alá tartozó tevékenységhez szükséges szalagpályát tekinti ide tartozónak. Mivel azonban a kérelemmel érintett távolsági szalagpálya a bányából kitermelt mészkövet a bánya területén kívülre, a cementgyárba szállítja, így ennek a szalagpályának a működése érdekében a kért bányaszolgalmi jog alapítására, - mivel az a Bt. hatálya alá nem tartozik -, nem kerülhet sor.

A kérelemmel érintett és a bányatelek részét képező hrsz-ú ingatlanok művelési águk szerint kivett anyagbányák és az ingatlanok tulajdoni lapjára bejegyzésre került a bányatelek jogi jelleg. A két ingatlan rendeltetése éppen a bányászati célú igénybevétel, az ingatlanok bányászati tevékenységtől eltérő célra nem használtak, az ingatlanoknak nincs olyan jellegű más általi használati módja, amelyet a bányászati létesítmények üzemeltetése vagy a biztonsági övezetre előírt korlátozások, tilalmak korlátoznának, ezért ezekre az ingatlanokra bányaszolgalmi jog alapítása szintén nem indokolt.

Mindezek alapján az elsőfokú hatóság a 2011. szeptember 26-án kelt B-HAT/1479-11/2011. számú határozatával a felperes bányaszolgalmi jog alapítása iránti kérelmét elutasította.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt.

Az elsőfokú bíróság a távolsági szalagpálya tekintetében azt állapította meg, hogy az bányászati létesítménynek abban az esetben minősülhet, amennyiben a bánya területén található, illetve a bányászati tevékenységgel konkrét összefüggésben felmerülő szállítási folyamatban kerül felhasználásra, igénybevételre. A perbeli távolsági szalagpálya a kitermelt mészkőnek a bányaüzem területéről a végfelhasználási helyre történő szállítását végzi, amely a közlekedési hatóság álláspontja szerint nem bányászati tevékenység. Ezért közlekedési célú szalagpályának minősül, nem tartozik a Bt. hatálya alá, erre hivatkozva a bányaszolgalmi jog alapítása nem kérhető.

A bíróság szerint a bányatelek részét képező ingatlanokra üzemeltetési bányaszolgalmi jog alapítására abban az esetben van lehetőség, amennyiben a más tulajdonában, illetve használatában álló ingatlan rendeltetésszerű használatát akadályozza a bányászati létesítmény üzemeltetése, vagy a biztonsági övezet, illetve az arra előírt korlátozások, tilalmak érintik az ingatlant és annak használatát korlátozzák. A perbeli ingatlanokon azonban olyan tevékenység folyik, amely a Bt. hatálya alá tartozik, hisz mindkét ingatlan a mészkőbányatelek részét képezi. Nem állapítható meg, hogy ez a tevékenység az ingatlan rendeltetésszerű használatát akadályozná, illetve a biztonsági övezetből vagy előírt korlátozásokból fakadóan korlátozott lenne az ingatlan használati módja, mert az ingatlanoknak olyan használati módja nincs, amely a bányászati létesítmények üzemeltetését akadályozza, ezért a bányaszolgalmi jog alapítása iránti kérelem elutasítására valamennyi ingatlan esetében helytállóan került sor a Bt. 1.§ (1) bekezdés 1) pontjára, 32.§ (1) bekezdésére, 38.§ (3) bekezdésére figyelemmel. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes alaptalan keresetét ítéletével elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereseti kérelmének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Álláspontja szerint a távolsági szalagpálya tekintetében a

bíróság figyelmen kívül hagyta a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998.(XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 34.§ 4. pontját. E rendelkezés szerint bármilyen üzemi létesítményhez vezethet bányászati célt szolgáló szalagpálya, amennyiben az a bányauzem szállítási szükségletét elégíti ki. A perrel érintett távolsági szalagpálya ezért - a felperes szerint - bányászati célú szalagpályának minősül és a Bt. hatálya alá tartozik. A bíróság e körben a Bt. 1.§ (1) és (6) bekezdésébe, 38.§ (3) és (5) bekezdésébe, a Vhr. 34.§ 4. pontjába, a Pp. 221.§ (1) bekezdésébe ütközően döntött, a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglaltakat sértve értékelte.

Állította a felperes, hogy az üzemi ingatlanok tekintetében, - amelyek a bányászati eszközök, berendezések, épületek elhelyezését szolgálják és a bányatelek részét képezik -, az elsőfokú bíróság a Bt. 38.§ (3) bekezdésébe ütközően döntött. Kérte figyelembe venni, hogy a bányatelek megalapítása - a Bt. 26/A.§ (4) bekezdése értelmében - nem változtatja meg az ingatlanok tulajdonjogát, rendeltetését és használatát. A felszíni ingatlanok és a bányatelek rendeltetése eltérő. Az ingatlanok nem veszítik el eredeti, nem bányászati jellegű rendeltetésüket. A bíróság nem vette figyelembe ezeknek az ingatlanoknak a rendeltetését és helytelenül értelmezte a szolgalmat, mint jogintézmény jellegét is. A bányavállalkozó csak ideiglenesen fosztja meg a földrésztel tulajdonosát a földrésztel eredeti rendeltetése szerinti használatának lehetőségétől, mert a bányavállalkozó elbontja a felszíni ingatlant, majd a kitermelés végeztével azt visszaállítja. A felperes álláspontja szerint ez, - azaz az ingatlan rendeltetésszerű használatának korlátozása, adott esetben kizárása - , kellő jogi alapot szolgáltat a szolgalmi jog alapítására. A kivett anyagbánya kifejezés nem tekinthető az ingatlan tényleges rendeltetését megjelölő forrásnak, az csupán a művelési ág megnevezése. A földrésztel rendeltetését pedig nem a tulajdoni lapon szereplő bejegyzés határozza meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

Az alperesi beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen eljárási kifogást terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy a Pp. 340/A.§ (2) bekezdés c) pontja és a Bt. 38.§ (6a) bekezdése alapján felülvizsgálatnak helye nincs. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 272.§ (2) bekezdése és 275.§ (2) bekezdése alapján - annak keretei között az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

A Kúria elsőként az eljárási kifogást vizsgálta.

Az alperesi beavatkozó által hivatkozott - 2012. szeptember 1-jétől hatályos - Pp. 340/A.§ (2) bekezdés c) pontja a jelen perben nem alkalmazható, mert a felülvizsgálati eljárás 2012. július 2-án indult meg. A jelen per egyébként sem tekinthető kisajátítási ügynek, akkor sem, ha arra a kisajátítási eljárás szabályait kell alkalmazni.

A Kúria a perbeli távolsági szalagpálya vonatkozásában azt állapította meg, hogy a fogalom meghatározásban szereplő: bányauzem szállítási szükségleteinek kielégítése, és a bányauzem területén kívül levő üzemi létesítményhez történő szállítás kifejezések értelmezésével dönthető el annak bányavasúti minősítése. A Vhr. 34.§ (4) bekezdése a bányavasút fogalmát akként határozza meg, hogy ide tartozik a bányászati célokat szolgáló saját használatú távolsági szalagpálya, amely a bányauzem szállítási szükségletét elégíti ki oly módon, hogy a bányauzem dolgozóit, termékeit a bányauzem területén belül vagy azon kívül levő üzemi létesítményhez (osztályozó, őrlőmű, rakodó, stb.), vagy továbbfuvarozás céljából közforgalmú vasúthoz, közúthoz, vízi úthoz szállítja. Tényként állapítható meg, hogy a perbeli távolsági szalagpálya a bánya területét

elhagyva a cementgyárhoz, mint végfelhasználóhoz szállítja a bányából kitermelt mészkövet. A kitermelt mészkő szállítása nem a bányaüzem szállítási szükségletének körében történik, mert a szalagpályával nem a bányaüzemhez tartozó osztályozóhoz, őrlőműhöz vagy rakodóhoz kerül a mészkő szállításra, hanem a bánya területén kívül eső, külső, más feldolgozó üzemhez. Így a perbeli szalagpályáról nem állapítható meg, hogy az a bányaüzem szállítási szükségletét elégítené ki, és nem bányaüzemi létesítményhez kapcsolódóan történik a szállítás.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Bt. 1.§ (1) bekezdés 1) pontját, (6) bekezdését, a Vhr. 34.§ (4) bekezdés, a Bt. 38.§ (3) és (5) bekezdését, továbbá a Pp. 206.§ (1) bekezdését, 221.§ (1) bekezdését nem sértette meg, amikor e körben a bíróság az alaptalan keresetet elutasította.

A bányatelek részét képező ingatlanokra kért üzemeltetési bányaszolgalmi jog kapcsán hivatkozott jogsértéseket vizsgálva a Kúria megállapította, hogy mindkét érintett ingatlan az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 14.§ b) pontja értelmében művelési ága szerint anyagbánya, az ingatlanok tulajdoni lapjára a bányatelek jogi jelleg is feljegyzésre került. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a művelési ág nem jelenti egyben az ingatlan rendeltetését is. A perbeli esetben a művelési ág anyagbánya, mely az ingatlan rendeltetését is meghatározza. Üzemeltetési bányaszolgalmi jog alapítására a Bt. 38.§ (3) bekezdése alapján akkor kerülhet sor, ha az ingatlan rendeltetésszerű használatát akadályozó bányászati létesítmények, berendezések elhelyezések céljára szükséges annak alapítása. A perbeli esetben a rendeltetésszerű használat akadályozása nem állapítható meg, a bejegyzett művelési ágra és a bányatelek jogi jellegre tekintettel, ezért a Bt. 38.§ (3) és (5) bekezdése alapján a kereset elutasítására jogszerűen került sor.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes által a kérelemben felsorolt ingatlanokra az üzemeltetési bányaszolgalmi jog alapítására nem volt törvényes lehetőség, ezért az alperes megalapozott határozatot hozott, a bíróság a kereset elutasításáról mindkét kereseti kérelem vonatkozásában jogszerűen, jogsértés nélkül döntött.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesi beavatkozó jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Az alperesnek jogi képviselő hiányában felszámítható költsége nem merült fel, ezért annak viseléséről rendelkezni nem kellett.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére.

Budapest, 2013. június 19.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső sk. bíró

Dr. Márton